

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-32>

**THE ETYMOLOGICAL ASPECT OF THE ENGLISH LANGUAGE
PSYCHOLOGICAL VOCABULARY**

**ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Tsymbalov V. S.

*Postgraduate Student at the Department
of English Language for Non-
Philological Specialities
Oles Honchar Dnipro National
University
Dnipro, Ukraine*

Цимбалов В. С.

*аспірант кафедри англійської мови
для нефілологічних спеціальностей
Дніпровський національний
університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

Роль психології у житті людини неможливо переоцінити. Людина – це соціальна істота, тому для неї є надважливими навички та уміння комунікації. Людина здатна розрізняти форми поведінки, манери спілкування людей, що її оточують.

Сфера знань функціонує за таким алгоритмом: спочатку людство накопичує досвід зі спостереження за об'єктом дослідження, а далі проводить експеримент, робить гіпотези та підкріплює їх доказово.

Психологія не є винятком у цьому разі. Спочатку ця наука не була яскраво вираженою, відокремленою галуззю знань, а частково містила філософські постулати. Вже потім, по мірі накопичення знань, досвіду поколінь, психологія стала окремим об'єктом студіювань.

У межах нашого дослідження пропонуємо проаналізувати англійську психологічну лексику щодо етимологічного та структурного аспектів. Якщо подивитися загально, англійській мові властиве поєднання чотирьох складників. Підґрунтям можна вказати германське ядро, закладене як у граматику, так і в лексику (значно меншою мірою, але кількісно посідає не останнє місце у лексиконі). У цьому разі можна простежити кілька складників: латинь, суто грецька лексика (яка є найменш кількісно вираженою) та французькі запозичення. Найскладніша ситуація у виявленні саме грецьких слів через культурну спадкоємність римської цивілізації щодо грецької. Латина увібрала у себе чимало грецьких лексем, поглинула їх або видозмінила.

Варто зауважити зміну у слові грецького суфікса *-ov* на латинський *-um*. Подеколи етимологія розмита, оскільки слово запозичено з латини, але і там воно не є споконвічним. У таких випадках доведено, що латина запозичила слово ще раніше з грецької мови.

Як приклад психологічної термінології наведемо *aberration* – “1 A deviation from what is normal, usual, or right. See also chromosomal aberration. 2 A temporary lapse of ...” [1] “аберація; відхилення”. За етимологічним походженням слово належить до прошарку запозичень з латини. Якщо ж дослідити будову слова, то знаходимо латинські корінь *errō*, префікс *ab-* та суфікс *-itiō*.

Яскравим прикладом слугує слово *hysteria* – “2 A mental disorder characterized by emotional excitability etc. without an organic cause” [3] “2 Психічний розлад, що характеризується емоційною збудливістю тощо без органічної причини”, яке походить з нової латини і є зворотнім утворенням від латинського *hystericus*, проте не є рідним для латини словом. Першочергово слово є грецьким за етимологією: *ὕστερικός* – “suffering in the womb, hysterical” [6] “страждання в матці, істерика”. Отже, слово *hysteria* містить водночас латинський та грецький складник. Ця лексема представлена елементом *ὕστέρᾱ* та суфіксом *ικός*, який широко вживаний для позначення прикметників.

Треба відзначити, що наявні ще й слова – наукові “неологізми”. Вони характерні для науки загалом та психології зокрема. Їхня сутність полягає у поєднанні латинського та грецького елементів у створюваному слові, або використанні слів чи коренів лише з латини або з грецької для номінації нових понять.

У психологічній лексиці англійської мови це явище може бути відображеним лише у збереженні латинського слова, що походить від грецького. Тобто, латина частково виконує роль цементування давніх грецьких слів. Як доказ можна представити термін *psyche* [2, p. 110], запозичений з латини, у якій слово взято з грецького концепту *ψυχή* – “soul” [4] “душа”.

Приклад «неологізму» можна навести саме поняття *psychology*, яке не є конструктором античності. В англійську слово потрапило з французької *psychologie*, а туди з латини епохи Відродження *psychologia*. Слово складено з двох давньогрецьких коренів: *ψυχή* [5] “душа” та *-λογία* [5] “вивчення”.

Важливо пам'ятати, що такі слова уведено до обігу нещодавно (в історичному плані), тобто таких слів не зафіксовано в античні часи ні в латині, ні в грецькій мові. Під етимологічним ракурсом можна номінувати ці слова як псевдолатинизми або псевдогрецизми.

Отже, психологічна лексика має свої особливості, джерела походження лексики та характерну будову слова.

Література:

1. Andrew M. Colman A dictionary of psychology (3 ed.). URL: <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199534067.001.0001/acref-9780199534067-e-7?rskey=aKZQKR&result=7>
2. Erik N. Ostefeld, Ancient Greek psychology and the modern mind-body debate. Baden-Baden: Academia Verlag, 2018. Pp. 179.
3. Hysteria etymology. URL: <https://en.wiktionary.org/wiki/hysteria#Latin>
4. Psyche etymology. URL: <https://en.wiktionary.org/wiki/psyche>
5. Psychology etymology. URL: <https://en.wiktionary.org/wiki/psychology>
6. ὑστερικός etymology. URL: https://en.wiktionary.org/wiki/%E1%BD%91%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82#Ancient_Greek